

CVA: hoofd omlaag

Bij een CVA-patiënt dient in de acute fase het hoofdeinde van het bed plat te liggen, zodat de bloeddorstrooming in het aangedane vat verbetert. Dit blijkt uit een onderzoek dat recent is gepubliceerd in *Neurology*.

Veel patiënten krijgen in het acute stadium van een CVA een kussentje onder hun hoofd om comfortabeler te liggen. Onderzoekers bekeken of de bloeddorstrooming van de aangedane arterie afhankelijk is van de positie van het hoofd ten opzichte van de romp. Ze verlaagden bij 20 patiënten met een acuut ischemisch CVA de positie van het hoofdeinde van het bed van 30° naar 15°, en vervolgens naar 0°. Alle patiënten hadden een CVA op basis van een occlusie van de arteria

cerebralis media. Door middel van een Doppler bepaalden ze de stroomsnelheid van het bloed in deze arterie. Bij een daling van 30° naar 15° nam de stroomsnelheid 12% toe. Legden ze de patiënt helemaal plat, dan stroomde het bloed nog eens 8% sneller. Van een dik kussen onder het hoofd tot helemaal niets steeg de stroomsnelheid dus 20%. Drie patiënten kregen een spontane neurologische verbetering binnen 15 minuten nadat het hoofdeinde van het bed platgelegd was. Bij de overige patiënten werd in deze periode geen klinische verbetering gezien.

Maar wat moet je doen bij een hemorragisch CVA? Je kunt je voorstellen dat bij dit type CVA de schade aan de hersenen

kan verergeren door het hoofdeinde van het bed te verlagen. De auteurs stellen dat de verbetering in de bloedstroom bij een ischemisch CVA opweegt tegen het eventuele risico van neurologische verslechtering in het geval er sprake zou zijn van een hemorragisch CVA. Dit hebben zij echter niet onderzocht.

Ik denk, evenals de auteurs, dat de voordelen opwegen tegen de eventuele nadelen en haal voortaan gewoon dat kussen weg. (Annemarie Uijen)

Wojner-Alexandrov AW, et al. Heads down. Flat positioning improves blood flow velocity in acute ischemic stroke. Neurology 2005;64:1354-7.

Trefkans publicatie op internet bepaald door afkomst en leeftijd

De kans dat u de volledige tekst van een wetenschappelijke publicatie aantreft buiten de site van het oorspronkelijk publicerende vakblad is recht evenredig met de statuur van het blad en omgekeerd evenredig met de tijd die verstreekt sinds publicatie.

Dit zijn de belangrijkste conclusies uit een onderzoek waarbij een onderzoeker met behulp van Google het internet afspeurde naar deze zogenaamde *offsite* artikelen. Hij ontwikkelde hiervoor een gestandaardiseerde zoekmethode met een gemiddelde trefzekerheid van 79%; 8 van de 10 artikelen buiten hun oorspronkelijke website werden dus *gegoogled*.

Om met zijn methode zo veel mogelijk PDF's met de volledige tekst (zoals opgenomen in Medline) en zo min mogelijk fout-positieven (zoals verwijzingen en citaten) te selecteren, paste hij een aan-

tal vernuftige zoektermen toe. Zo liet hij Google zoeken naar de minst voorkomende naam onder de auteurs en naar het minst voorkomende woord in het cv van de auteurs (nooit vermeld in citaten). Van de paginanummering maakte hij handig gebruik door te laten zoeken naar aanwezigheid van een eerste én een tweede pagina zodat referenties, die in de regel alle pagina's betreffen, werden uitgefilterd. Bovendien plaatste hij de exacte titel van een publicatie tussen aanhalingstekens, wat resulteerde in trefers voor alleen die exacte titel. Gewa-pend met dit instrument liet hij Google zoeken naar volledige teksten van onderzoeksverslagen van 13 tijdschriften, die deze volledige teksten alleen aan hun abonnees prijsgeven. Binnen deze groep selecteerde hij nog op de impactfactor van de bladen; 4 met een hoge (11-32), 4

met een medium (5-11) en 5 met een lage (1-5). Ongeveer een derde van de artikelen uit tijdschriften met een hoge impactfactor was ergens anders te vinden dan op de originele site.

We hoeven ons in het vervolg dus niet meer direct te laten afschrikken door een uitnodiging om lid te worden van een vakblad waarvan we één artikeltje willen inzien. Hoe groter de naam van het tijdschrift, hoe groter de kans dat we het artikel met een beetje moeite wel ergens op het web kunnen vinden. Daarnaast stellen we de zoektocht niet uit, anders neemt de kans dat we alsnog een bezoek moeten brengen aan een medische bibliotheek weer toe. (Johannes Pruijs)

Wren JD. Open access and openly accessible: a study of scientific publications shared via the internet. BMJ 2005;330:1128.